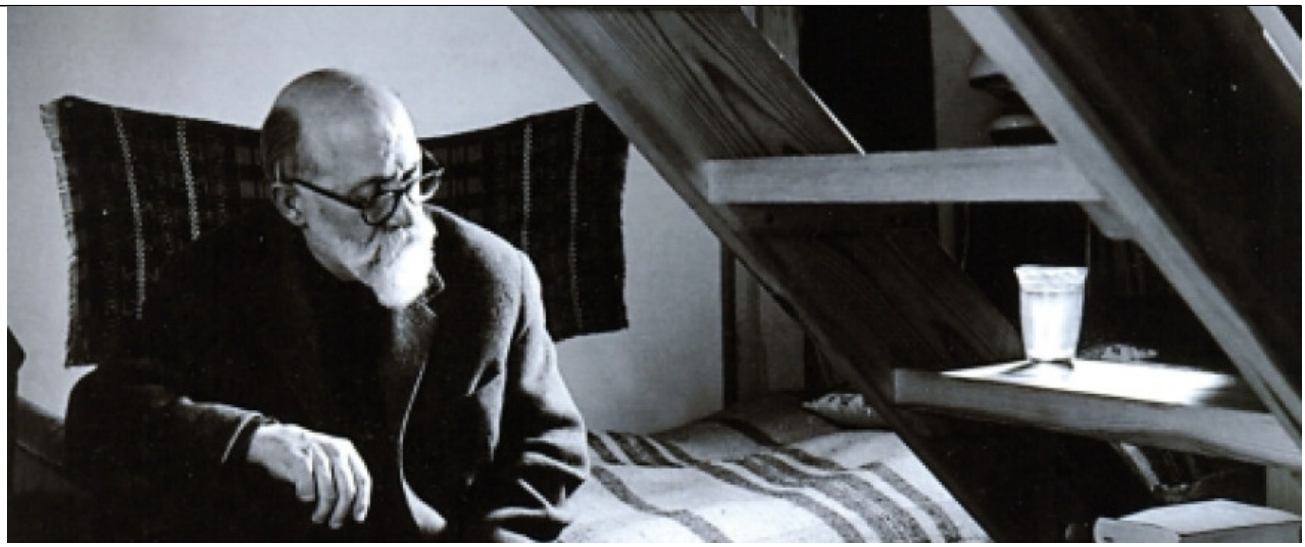

Kifosztott Agmándok

2010 július 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Petényi Katalin Barcsay Jen?r?l szóló (1974-ben megjelent) könyvét forgatva akadt meg a szemem az egyik tusrajzon, amelynek címe: Némai kilátás. (El?ször néma kiáltásnak olvastam.) Ez akkor készült, amikor 1961-ben hosszú távollét után ismét hazalátogatott szül?földjére a m?vész. A látvány egyszer?sége, a gyermekkor felvillanó emlékei ihlették ezt s a többi tusrajzot. Az említett képen a „tájjal összeforrott hegyi falu házai, kerítései egyetlen vonulatban tartanak a kompozíció középpontjában álló templom felé. Szervesen épülnek a hegyláncolatba. A finom ív? rajz folyamatosan vezeti formáról formára a tekintetet, a szerkezetet hangsúlyozva egyenletesen halad el?re a síkban, a formák egységét nem töri meg.”

A rajzot nézegetve jutott eszembe, hogy ezt a tájat ismerem, hisz jártam ott, és a templomot fényképeztem. László Gyula figyelmeztetett, hogy ha Dés felé megyek, okvetlen keressem fel a közeli Néma községet, ahol régi, középkori templom található. Ráadásul itt született Barcsay Jen? is! (Kés?bb megtudtam, hogy nem itt, hanem a Kolozs megyei Katona községben született. Középiskoláit a nagy múltú nagyenyedi kollégiumban végezte. 1919-ben jött Budapestre, beiratkozott a Képz?m?vészeti F?iskolára.)
Néma község a Kolozsvár-Almási-hegycsoport keleti szélén, egy patak völgyében fekszik, Déshez nagyon közel. A XIII. század második felében épült egyhajós, egyenes záródású temploma nyilván román kori. A település a honfoglaló Agmánd nemzetség ?si birtokaihoz tartozott. A tatárjárás és a nyomában járó éhség, járvány, rablóvilág következményeként pusztult el ez a nemzetség is, mint sok más birtokos nemzetség és család. „Az Andornak, Aracsa, Baracska, Csupor, Hodos, Kompolt, Lipó, Meyz nemzetségek a tatárjárás után teljesen elt?nnek. Mások, mint a Kolozs megyei Agmánd vagy az Arad megyei Ajtony nemzetség elszegényedtek, vagyonukat vesztették.”
A némai templom egy kiugró kis dombon áll, körülötte elhagyott, régi temet?. Köztük a Barcsay szül?k vagy nagyszül?k földbe süpped?, d?l? k?keresztjei. Amikor ezt elmeséltem az id?s mesternek, el?ször csodálkozott, hogy milyen szél vitt el abba az eldugott kis faluba, aztán elkomorult, és hosszan nézett maga elé. Arcán láttam, az jár a fejében, vajon mi lesz azokkal a sírkövekkel. Nyilván tudta, hogy lassan besüllyednek a földbe, és aztán ott is maradnak id?tlen id?kig.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló